

Consent under GDPR

**Πότε η συγκατάθεση
είναι πραγματικά έγκυρη;**

Νομική και πρακτική ανάλυση των απαιτήσεων του GDPR και των
Guidelines του EDPB

Μαρία-Νεφέλη Χριστοδουλοπούλου
Lawyer | GDPR & AI Compliance

www.legalresearch.gr

The 4 Elements of Valid Consent

Σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Οδηγίες του European Data Protection Board (EDPB), η συγκατάθεση θεωρείται έγκυρη μόνο όταν πληρούνται σωρευτικά τέσσερις βασικές προϋποθέσεις.

Τα 4 στοιχεία της έγκυρης
συγκατάθεσης

- ✓ Ελεύθερη
- ✓ Συγκεκριμένη
- ✓ Ενημερωμένη
- ✓ Σαφής και αδιαμφισβήτητη

1. Ελεύθερη συγκατάθεση (Freely Given)

Η συγκατάθεση πρέπει να παρέχεται χωρίς πίεση, εξαναγκασμό ή αρνητικές συνέπειες σε περίπτωση άρνησης.

Το υποκείμενο των δεδομένων πρέπει να έχει πραγματική δυνατότητα επιλογής και να μπορεί να αρνηθεί ή να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του χωρίς επιβάρυνση ή απώλεια πρόσβασης σε βασική υπηρεσία.

Παραδείγματα προβληματικής πρακτικής

- ✘ Cookie walls
- ✘ Υποχρεωτική αποδοχή marketing για χρήση υπηρεσίας
- ✘ Συγκατάθεση εργαζομένων λόγω ανισορροπίας ισχύος

2. Συγκεκριμένη συγκατάθεση (Specific)

Η συγκατάθεση πρέπει να αφορά συγκεκριμένο και σαφώς προσδιορισμένο σκοπό επεξεργασίας.

Όταν υπάρχουν πολλαπλοί σκοποί επεξεργασίας, ο οργανισμός οφείλει να ζητά ξεχωριστή συγκατάθεση για κάθε σκοπό.

Μη αποδεκτές διατυπώσεις

- ✘ «Βελτίωση εμπειρίας χρήστη»
- ✘ «Εμπορικοί σκοποί»
- ✘ «Χρήση δεδομένων για παροχή καλύτερων υπηρεσιών»

3. Ενημερωμένη συγκατάθεση (Informed)

Πριν από τη λήψη συγκατάθεσης, το υποκείμενο πρέπει να ενημερώνεται με σαφή και κατανοητό τρόπο σχετικά με:

- ✓ τον υπεύθυνο επεξεργασίας
- ✓ τον σκοπό επεξεργασίας
- ✓ τα δεδομένα που συλλέγονται
- ✓ τη δυνατότητα ανάκλησης της συγκατάθεσης

Η ενημέρωση πρέπει να είναι διαφανής και εύκολα προσβάσιμη.

4. Σαφής συγκατάθεση (Unambiguous)

Η συγκατάθεση απαιτεί σαφή θετική ενέργεια

Η σιωπή, η αδράνεια ή τα προεπιλεγμένα checkbox δεν συνιστούν έγκυρη συγκατάθεση υπό τον GDPR.

Έγκυρα παραδείγματα:

- ✓ επιλογή checkbox από τον χρήστη
- ✓ ηλεκτρονική επιβεβαίωση
- ✓ ενεργή αποδοχή μέσω ειδικής επιλογής

Μη έγκυρα παραδείγματα:

- ✗ προεπιλεγμένα πεδία
- ✗ απλή πλοήγηση σε ιστοσελίδα
- ✗ scrolling ως αποδοχή

ΡΗΤΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ (EXPLICIT CONSENT)

Πότε απαιτείται ρητή συγκατάθεση;

Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο GDPR απαιτεί αυξημένο επίπεδο συγκατάθεσης (“explicit consent”).

Η ρητή συγκατάθεση απαιτεί **σαφή και άμεση δήλωση βούλησης του υποκειμένου.**

Εφαρμόζεται κυρίως σε:

- ✓ δεδομένα υγείας
- ✓ βιομετρικά δεδομένα
- ✓ δεδομένα θρησκευτικών πεποιθήσεων
- ✓ profiling και automated decision-making
- ✓ διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων χωρίς επαρκείς εγγυήσεις

Αποδεκτές μορφές ρητής συγκατάθεσης

- ✓ υπογεγραμμένη δήλωση
- ✓ online form
- ✓ email επιβεβαίωσης
- ✓ upload υπογεγραμμένου εγγράφου
- ✓ τηλεφωνική επιβεβαίωση με σαφή αποδοχή

Ο οργανισμός οφείλει να μπορεί να αποδείξει ότι η συγκατάθεση δόθηκε με σαφή και τεκμηριωμένο τρόπο.

ΣΥΧΝΑ ΣΦΑΛΜΑΤΑ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗΣ

✗ Cookie Walls

Η πρόσβαση σε ιστοσελίδα ή υπηρεσία δεν μπορεί να εξαρτάται αποκλειστικά από την αποδοχή cookies ή tracking technologies. Το υποκείμενο πρέπει να έχει πραγματική δυνατότητα επιλογής.

✗ Προεπιλεγμένα Checkbox

Τα προεπιλεγμένα checkbox δεν αποτελούν έγκυρη συγκατάθεση, καθώς δεν συνιστούν σαφή θετική ενέργεια του χρήστη.

✗ Scroll ή συνέχιση πλοήγησης

Η απλή κύλιση σε ιστοσελίδα ή η συνέχιση χρήσης υπηρεσίας δεν αρκεί για την παροχή έγκυρης συγκατάθεσης.

⚠ Συγκατάθεση εργαζομένων

Στις εργασιακές σχέσεις, η συγκατάθεση θεωρείται συχνά προβληματική λόγω της ανισορροπίας ισχύος μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου.

Οι οργανισμοί οφείλουν να εξετάζουν εναλλακτικές νομικές βάσεις επεξεργασίας.

ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

Το δικαίωμα ανάκλησης

Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ανακαλέσει τη συγκατάθεσή του οποτεδήποτε.

Η ανάκληση πρέπει να είναι:

- ✓ εύκολη
- ✓ άμεση
- ✓ προσβάσιμη
- ✓ χωρίς αρνητικές συνέπειες

Εάν η συγκατάθεση δόθηκε ηλεκτρονικά με ένα click, η ανάκληση πρέπει να μπορεί να πραγματοποιηθεί με εξίσου απλό τρόπο.

Μετά την ανάκληση, ο οργανισμός οφείλει να διακόψει την επεξεργασία που βασιζόταν στη συγκατάθεση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Βασικά συμπεράσματα:

- ✓ Η συγκατάθεση δεν αποτελεί “default” νομική βάση επεξεργασίας.
- ✓ Ο οργανισμός φέρει το βάρος απόδειξης εγκυρότητας.
- ✓ Η συγκατάθεση πρέπει να είναι πραγματική και όχι τυπική.
- ✓ Η σιωπή ή η αδράνεια δεν συνιστούν αποδοχή.
- ✓ Μη έγκυρη συγκατάθεση μπορεί να οδηγήσει σε παράνομη επεξεργασία και κανονιστική έκθεση.

“Compliance is not the existence of a checkbox, but the existence of meaningful control.”

DISCLAIMER: This document is provided for informational purposes only and does not constitute legal advice.

References: Regulation (EU) 2016/679 (GDPR), Articles 4(11), 6, 7 & 9, and EDPB Guidelines 05/2020 on Consent.

© 2026 Maria-Nefeli Christodouloupoulou
All rights reserved.